

ČAJ

Pro chvíle pohody

ÚNOR 2019

Časopis Autorů Jičínska

TICHO

Tikotem hodin ticho krumplované.
Měsíc se dívá zvětšovací sklem.
Na peří v listí zasypaném
mráz zajiskří jak autogen.

Vlaštovka drápkem skřípne o led.
Třeskutá noc žhne jak oharky v dýmce.
Pak náhle vzplane – tak, až cítíš bolet
Srdce Wildova Šťastného prince.

Alena KORDÍKOVÁ

149

Vážení čtenáři,

únorové číslo ČAJe je věnováno autorkám a autorům ze **Střediska východočeských spisovatelů**. Hostem je básnířka **Alena Kordíková**, která žije v České Skalici.

Představuje se různorodou poezií, nechybí ani tvorba z cest. Rozhovor poskytl **Antonín Šlechta**. Nedávno vydal v Nakladatelství Kmen povídkovou knihu **„Ptala se mne na štěstí,“** (o knize píše ve svém pojednání), a tak byl důvod jej vyzpovídat. **„Jsme lidé a umíme být šťastní s lidmi kolem sebe a také povětšinou šťastní jsme, jen to často nevíme, neuvědomujeme si to!“** svěřil se úpický autor, který v úsporných povídkách s filosofickými úvahami představuje postavy z Úpicka.

Tvorba východočeských autorů je neprávem opomíjena, a tak představuji několik knih autorů Střediska východočeských spisovatelů. Pozornost by si zaslouhovali i další, ale aspoň krátká ukázka. Vedle již vzpomínané knihy **Antonína Šlechty „Ptala se mne na štěstí“** je to detektivka **Milana Duška „Minulosti neutečeš,“** román s aktuálním společenským přesahem **Marcelly Marboe „Mami, zabila jsem...: aneb příliš mnoho lásky“**, knihu o životních peripetiích hlavní hrdinky Ingrid, vyrovnávající se se slepotou **„Zápolení – Nekonečná cesta duše Ingrid“ z pera Jany Maternové Burčíkové** či ukázku z básnické sbírky **Jany Bednářové „Právo první noci.“** V neposlední řadě chci připomenout román **Ivy Tajovské „Odpusť, že jsem se vrátil.“** Příběh z konce 1.světové války v jedné anketě dokonce obsadil 1.místo mezi knihami vydanými v roce 2018, což je pro autorku velké uznání.

Tvorbu jičínských autorů, i když jsem také členem Střediska východočeských spisovatelů, zastupuje moje povídka **„Strejdovo město.“**

Václav

HOST ČAJE:

ALENA KORDÍKOVÁ

Alena Kordíková se narodila 13.2.1956 v Náchodě. Základní školu vychodila v České Skalici, kde dodnes žije. Studovala na gymnáziu Dvoře Králové n.L. Pokračovala v nástavbovém studiu střední pedagogické školy v Lomnici n.Pop. Od dětství se věnuje malbě, kresbě a grafice. Zajímá se o astronomii, hudbu, ráda navštěvuje nové země, Autostopem projela mnoho zemí Evropy. Věnovala se horolezectví na pískových stěnách v Teplicích n/M. a Adršpachu. V

ve

devadesátých letech navštívila Blízký východ a země severní Afriky. Krátce žila v Jeruzalemě. Inspirační zdroje její tvorby jsou cestování, křesťanství, příroda. inklinuje k abstrakci a důležitým prvkem jejich obrazů je světlo. Kromě výtvarného umění se zabývá psaním poezie. Námětem básní je přírodní lyrika a mezilidské vztahy. Je autorkou sbírek Řeka plná žízně, Stínové divadlo a Kotvíci příboj. V osmdesátých letech byla oceněna prvním a druhým místem v soutěži Literární Rychnov Píše také verše pro děti. Publikuje ve sbornících. Její verše uvedl několikrát Český rozhlas. Je členkou Obce spisovatelů a Sdružení východočeských autorů. Vystavovala své obrazy na 35 výstavách. Samostatně v České Skalici, Jaroměři, Dobrušce, Dvoře Králové, Praze, Pardubicích, Trutnově, Mieroszwowě v Polsku, Starých Hradech, Rychnově nad Kněžnou, Náchodě, a v mnoha výstavách kolektivních.

Z TVORBY ALENY KORDÍKOVÉ

Oslovení

Dnes oslovit chci vlastní ústa.
(Tak jako den člověka v něm.)
Pod rytmem rýmů praská krusta –
tvar za osleplým zrcadlem.

Plechové růže, strohé stěny
mlčí. Až jimi procitnem.
Sirným plamenem osvícení
zrak úst zraníme o osten

poznání, které za postraňky
hněte slovíčko za slovem
verš sladkosti.(Byť z květů pláňky.)
V tichu, které je úhorem.

Ticho

Tikotem hodin ticho krumplované.
Měsíc se dívá zvětšovacím sklem.
Na peří v listí zasypaném
mráz zajiskří jak autogen.

Vlaštovka drápkem skřípne o led.
Třeskatá noc žhne jak oharky v dýmce.
Pak náhle vzplane – tak, až cítíš bolet
Srdce Wildova Šťastného prince.

Němota

Barva vykřikla všechna jména
než pod bílou tmou zmizela.
Sníh se mi snášel na ramena
hebký jak peří anděla.

Plachý jak úsměv, pousmání.
Plamínkem něhy uštknutá
ledová vločka zemřela v mé dlani.
Hvězda horkou tmou zalknutá.

Lampy světlem až přetékaly.
Vzplanul zpěv v oknech katedrál
v ten čas, kdy zvony dozrávaly
k úderu, jenž se neozval.

Chvilé navečer

Je ze mě mín a mín
Podkůvka tvých slov po mých dusá
Na tichou poštu hraje pusa
A hněv se mísí s krví jeřabin

Čas zlenivěl v hodinách pavouk sídlí
Věčnost jde úkrokem až teskně zavzlykáš
Karty jsou rozdány dva hrají mariáš
Do sněhu otisk se bělásek drobnokřídlý

K večeri prostřeno má náruč čeká hosty
Dušička drží půst a jde mi po krku
Střemhlavá úzkosti přečetných úprků
Jsi sestra má však přesto spalme mosty

Otisk

Štětcem táhnu ou bílých polích
Beránek s rounem krvavým
Zachytil se v tenatech křoví
Nad horizontem stoupá dým

Do hnědi přiodívá pole ustupující sních
Beránek spinká ve stodole
Mých dlaní sepjatých

Krajina žvatlá první slůvka
Ještě panenská nemá jméno
Posedlost tvořit dál mě nutká
K všemu co není zobrazeno

Tak zběsile a přímočaře
Rodí se první věta
Vytváří otisk na obraze
Otisk Božího světa

*****1

doutnají věty nedopité
v jádřinci verše čas zraje
slovo je skalpel jímž otvíráš skryté
ach smět se propsat do Ráje
palčivá žáha světobolu
k hvězdám posouvá zemskou tíž
o Algol hvězdu Perseovu
si cigaretu připálíš

Stopařská

S námahou usínám až k ránu.
Chut' spánku málem na jazyku,
sen neklidný jak věta.
A hvězd mám plné oči
když na nebeském kolotoči
stopnu si Velký vůz
na cestu kolem světa.

Hvězda

zodpovědná vlastnímu egu
v poušti nalézám odpovědi
v kempu srdnatých Tuaregů
otázka bytí jak hřích svědčí

tak s dromedáry kráčím ergem
rozplétám steré vzpomínky
jen pouštní růže je mým šperkem
noc zháší africké bubínky

hvězd v očích plavé myriády
ta která padá splní přání
smrt náhle otáčí se zády
čeká mě něžné milování

Cesta

Cesta se pnula podél noci,
světelné nůžky prostříhaly tmu.
(Ta cesta vedla skrze
a trochu bolela)..

Sedí se vám dobře?
Zeptal se řidič kamionu.
Kolena pod bradou –
Zalžu si : Je mi fajn,
(A cesta vedla skrze
a ještě bolela).

Potom už svítalo
silnice rotovala
a kola sála kilometry –
jazzband hrál My Sweet Lord
(a cesta vedla skrze
a stále bolela.)

Kdy už tam budem?
ptám se tiše.
TAM nikdy nebudem –
jsme pořád jenom tady
Na cestě bez konce.
Víš, holka, svět je kulatej!

Ta cesta vedla podél
a skrze bolela.

Neděle v Judeji

Vahadlo noci naklání se k ránu
Muezín zpěvem vzklenul oblohu
Krev tryská na Damašskou bránu
Rudá jak plody na hlohu

Jen šalom slyšíš volat na ulicích
Dnes za šekel je kornout naděje
Čas zmítá se chycený na udici
A vítr věje písek z Judeje

Žár vypil deště ze všech sklínek
Hle hory dnes jdou v ústrety
Kruhem mě vrací do vzpomínek
V minovém poli odvety

Na Via Dolorose pusto
Vše tu jde jinak než bys chtěl
Modli se nebo aspoň zkus to
Za spásu země Izrael

Kumran

I
Poušť v okrech zrozená
Křoviny potají trnové koruny bolestně splétají
V nich zvíře zchvácené o život zápasí
Vzpomínky zjitřené přítomnost nespasí

II
Kozičky rozverně u napajedel pijí
Dravci se skryli ve skalách
Beduín brouká si nasládlou melodii
Na kořist číhá zloduch strach

A hukot ve vzduchu písečnou bouři věští
Tma potrhaná o keře
V jeskyni Kumranské ukrývající zvěsti
Stůj Bože při mně v důvěře

Krajina zlá má písek mezi zuby
Hlavu po větru otáčím
Znala jsem líc a teď zakouším ruby
Chvilé na kterou nestačím

A zrnka útočí jak zdivočelé včely
Svět pozřel oblak suchopár
Velbloudi plaší se a písňe oněměly
Je chybou zůstat i jít dál

Jen úsvit Měsíce co chvíli probleskuje
Horko vystřídal sprostý chlad
Modlím se ke všemu co mě tu přesahuje
Je těžké trpět a mít rád

Arménie

Zadrnčí Ararat...
U řeky Razdan amarant chřadne –
pne se most.
Zem svatých obětín,
zem výškou oněmělá
otvírá poklady
jak páv svůj pyšný chvost.

Přes hřbety Kavkazu

už píseň přeletěla
a s orly krouží dál
únavu neznaje.
Zem svatých obětín,
zem výškou oněmělá,
kamenné chačkary
vychrstla do kraje.

Ta země panenská
do oblak z mědi strmí,
kde v duši poklekáš
a chtěl bys výš a hloub,
kde černý obsidián
žebro vyrvané z hrudi
rozdírá nebesa o mramorový sloup.

Ta země panenská,
hojností prýští z vinic
z legend, snů spřádaná,
z nesčetných krutých ran...
Zem mrtvých proroků
zem hořkosladkých silic...

Uprostřed jako prst vztyčený
J e r e v a n

Bretaň

Ach, snívá Bretani cítím tvůj dech z rozevřeného chřípí moře.
Vnímám kov tvého nebe.
Z modravých hortenzií a bílých lasturek skládám obrazec léta.
Z kostřiček ptáků v geometriích náhody.
Obraz zarostlý do rámu.

V pobřežních dunách, na znak obrácených, se páří konipasi.
Zpěnění koně Atlantiku cválají v ústřety.
Buňňáci na obětním stromu rvou skřele výkřiků a žábry vyvržených
hvězd.
Zkamenělý svět menhirů, falických symbolů, provokuje
představivost.
K sobě se tulí osamělé shluky křížů.
Ve štíhlých lodích kostelů, vysoko zavěšeny, lodice nadějí a prosby
za návrat.
Doutnají příběhy a zpěvy, klíčí staleté ságy.
Křik rybářů a mrtvé oči ryb.

Hltavý příboj okusuje břehy,
Hladinou hladkou, smířlivou, přeběhl hřbítek vybělený.
Merino v tyrkysu.
Jen příliv bez oddechu znovu a znovu zahlazuje stopy.
Vyhaslá vodní tříšť padá zpět na skaliska.
Vzduch páchne rybinou a solí.
V mělčinách zahořelých chaluhami dohasíná slunce.
Květiny sají déšť ze struků obrovitých oblak.
Jen vybělené lastury jsou prázdné navždy opuštěné domy.
Snící loďky se smutně kolébají v přístavu Plouharnel.
Břidličné střechy sálají a duní oceán.
Nadchází noc, sestřička havranů, s útěžky hvězd-rybářek mihotavých
vod.
Tesklivá, hlubinná, ponorná tma, vlahá jak ženin klín v pomlce nad
ránem.
Létají smaragdové ryby, soumrachní motýli pláčou do sítí.
Předjitírní píseň Bretaně trpce dojíká s ní pokřik buňňáka
střemhlavě padá
do srdce.

**„Jsme lidé a umíme být šťastní s lidmi kolem sebe
a také povětšinou šťastní jsme,
jen to často nevíme, neuvědomujeme si to!“**

ROZHOVOR – ANTONÍN ŠLECHTA

Antonína Šlechtu jsem poznal ve Středisku východočeských spisovatelů. Úpický autor vydal před časem dvě knihy povídek („Sedm pádů smrti“ a „Pod zemí“) a v roce 2018 přidal třetí s neobvyklým názvem „Ptala se mne na štěstí.“ Představoval jsem jej v ČAJi číslo 89 (únor 2014), ale jsem rád, že jsem si s ním mohl popovídat nejen o jeho zatím poslední knížce.

- Tondo, žiješ v kraji bratří Čapků. Nakonec v recenzi knihy „Pod zemí“ jsem napsal, cituji: „Nepřipadá vám to, jako když čtete Karla Čapka? Mně ano.“ Jak moc tě Čapek inspiroval? A kdy a proč jsi začal psát?

Myslím, že neinspiroval. Jako mnoho dětí jsem měl silnou averzi vůči všemu, co bylo součástí povinné četby a školy vůbec. Svůj vztah jsem si

k Čapkovi našel až mnohem později. Inspirací pro mé psaní byl Vlastimil Třešňák.

Zaznamenávat myšlenky a dávat jim nějakou podobu jsem nesystematicky začal jako dítě. Někdy okolo roku 2002 jsem byl šest týdnů na marodce se zlomenou nohou a čas využil k sepsání všeho, co se ve mně nakupilo a tam vznikla myšlenka, že bych taky mohl alespoň pro jednu v životě dodělat něco pořádně až do konce. Tak vznikl zárodek první povídkové knihy.

- Tvoje psaní má filosofický přesah, jsi výborný pozorovatel. Kde čerpáš náměty pro svoje povídky? A jak lehko nebo těžko píšeš?

Prvotní je záblesk myšlenky, slovní hříčka, bolestný prožitek nebo radostný zaskotačení, okolo čehož se pak zdrenou slova, příběh, obraz. Dát tomu celému tvar a smysl je tou nejtěžší částí celého procesu. Neoplývám bezbřehou fabulací, takže různě promítám skutečné příběhy s vymyšlenými a reálné postavy s neexistujícími. Píšu hodně těžce.

- Jak píše v doslovu tvé knihy „Ptala se mne na štěstí“ Karel Sýs „hlasoval by pro básníka.“ A právě třeba v povídce „Větrná habaďůra“ dokazuješ, že tvoje povídky jsou vlastně básněmi v próze. Neláká tě psát poezii? Vydát básnickou sbírku?

Báseň je pro mne to nejvíc, co může v slovesném umění být. Podstata čehokoliv v několika slovech. Víc je už jen vědoucí mlčení. Ale to jsem už utekl z literatury jinam.

Neláká, nejsem způsobilý se o poezii pokoušet.

- Tvým motem je, jak jsi uvedl v našem ČAJi jedním z mnoha výroků Buddhy: Zdaleka ne všechno utrpení přináší poznání, ale poznání bez prožití utrpení možné není. Jak moc je pro tebe poznávání v životě důležité?

Ono tím citátem je myšleno především poznání, které vede k „zušlechtění“ člověka, a v tomto smyslu je poznání nejdůležitějším procesem, kterým každý individuální člověk prochází, tedy i já. Zhuštěno do jedné věty – cesta ke „štěstí“. To nejdůležitější – když se tomu správným způsobem rozumí.

- Šlechta mistrně zvládá vnitřní dialogy protagonistů, postav z masa a kostí, hrdinů každodennosti, kteří touží po svém štěstí, i když tuší, že život jim rozdává řečeno mariášnickou mluvou, spíše plívy než esa. Použil jsem tvoje slova z povídky. Opravdu se některé z tvých povídek zrodila v hospodě, jak by se mohlo zdát?

Jen nepatrný zlomek. Ale hospoda je důležitá. Je jen málo míst, kromě rodiny, kde se lidé setkávají, práce, zájmové záležitosti jako jsou koníčky, kultura a sport a v neposlední řadě právě ta hospoda – komunikační uzel.

- Máš i své literární vzory, knihy, ke kterým se vracíš? Jaký jsi vůbec čtenář?

Pro mne jako člověka, který se pokouší psát byla zlomová a důležitá kniha Vlastimila Třešňáka Klíč je pod rohožkou. Je mi blízká stavem mysli, je hravá ve slovech, vystínovaná opakujícími se banálními situacemi s narůstajícím významem. Při jejím čtením jsem pochopil, že psaní není nic urputného. Je to hra.

Čtu stále, rychlostí několik knih ročně a nejsem příliš vybíravý. Jeli součástí knihy vnitřní boj člověka se sebou samým, tak si knihu vychutnám.

- Teď trochu odbočím: Mimochodem, Antoníne, prožil jsi část svého profesního života v Jičíně. Jak na tuto tvoji životní kapitolu a vlastně i na Jičín vzpomínáš?

V Jičíně můj profesní život začínal, a to v oboru, ve kterém jsem já osobně neměl nejmenší perspektivu, a přitom z něj neměl možnost odejít (voják z povolání), takže to byly dva roky života v opozici vůči vojenským předpisům a disciplíně, což přinášelo spoustu vypjatých, dobrodružných i veselých situací, přátel ve vzdoru i poznání nejrůznějších lidských charakterů. Krásné období. Vždycky, když se k Jičínu přiblížím, nemohu nevzpomenout.

- Ale vraťme se k tvé zatím poslední povídkové knížce. Jak dlouho vznikala? A jaká byla spolupráce s Nakladatelstvím Kmen?

Povídky vznikaly průběžně několik let. Od okamžiku kdy vznikla sjednocující myšlenka knihy trvaly úpravy a finalizace povídek zhruba asi rok.

Nakladatelství Kmen mi nabídlo vydání knihy, dohodlo se mnou parametry spolupráce a zhruba popsalo průběh prací. Co bylo dohodnuto bylo splněno. Konzultovalo se mnou každý postupný krok vzniku knihy. Nemám, na co bych si ztěžoval, takže spolupráci chválím. V lednu jim rád poskytnu další rukopis k posouzení.

- Chtěl by ses narodit jako cibule? Reaguji na tvoji povídku „Kuchařkám.“ Kde mimo jiné píšeš: „Zkuste si to, pánové, schválně představit. Tu slast, když vás kuchařka, ženská jako řemen, sevře do

dlani.“

Povídku jsem psal, kdysi dávno pro zcela konkrétní kuchařku, a to bych tou cibulí skutečně být chtěl. Teď už mám takřikajíc po sezoně a jsem rád, že jsem rád.

- A napadají tě ty nejgeniálnější myšlenky skutečně na záchodě? Viz povídka „Proč jsem se nestal geniem.“

Nejvíce mne toho napadá za volantem, když jsem v autě sám nebo při osamělé chůzi někam. Chůze a řízení jsou hodně zautomatizované činnosti, takže hlava má najednou volnou kapacitu hloubat.

- Říkej si co, chceš, ale pro mě jsi prostě básník. Dovolím si opět odcitovat kousek z povídky „Co se motýlích křídel týče.“ Viz str.83: „Nemnoho věcí je křehčí motýlích křídel, milá, natolik jsou jemná, že se mohou opřít pouze o vzduch.“ Tohle přece musí napsat básník romantik. Jsi v životě snílkem, romantikem? A nemáš s tím občas problémy?

Romantikem nejsem a v další knize se to ukáže naplno. Kdybych měl říct, co tedy jsem, musel bych odpovědět, že střízlivý. A s tím mám opravdu občas problémy, protože lidi většinou žijí utopení ve svých představách a snech.

- Nedá mi to, abych se tě v parafrázi názvu tvé knihy nezeptal na štěstí. Co ty považuješ v životě za štěstí? A potkáváš kolem sebe šťastné lidi? Viz tvoje povídka „Chci pro sebe kus žvance, skývu k snídani s hrudkou másla nebo tvarohu, suchý boty, teplo v kabátě a střechu nad hlavou.“

Citace z knížky představuje elementární materiální předpoklady šťastného života, má-li je člověk, šťastný být může. Jsme lidé a umíme být šťastní s lidmi kolem sebe a také povětšinou šťastní jsme, jen to často nevíme, neuvědomujeme si to. Ten, kdo v sobě někdy zažil pocit pokory, něhy a smíření vůči sobě i světu, ví, o čem mluvím.

- Jako bychom se pořád někam hnali a nevnímáme kolem sebe krásy všedního dne. Jak málo stačí člověku ke štěstí!? Nežijeme v divné době?

Nežijeme v divné době. Doba je přesně taková, jaká je a jaká být musí, protože takoví jsme a musíme být my.

- Jak často kupuješ květiny? Ať už je to pro rodičku dítěte, někdo zase

na pohřeb. Jak píšeš „Stojíme uprostřed chodby, někde mezi jejím jedním a druhým koncem, ale pořadí ani čas neznáme. Ani hodiny ani dne. Kdo z nás je na řadě, kolikátí jsme ve frontě?“ Co bys ještě chtěl v životě stihnout? Myslím v literatuře, máš něco rozepsáno, ale v životě vůbec?

Mnoho květin nekoupím, raději je pěstuju.

Dokončili jsme s kamarádem knihu fotografií spojenou s pidipovídkami. Některé z povídek se objevili v bulletinu Kruh východočeského střediska spisovatelů a některé jsem testoval na Facebooku. V lednu ji nabídneme nakladatelství Kmen. Tak uvidíme.

Plánů by bylo hodně, ale v podstatě mi stačí, neztratit chuť udělat někomu život o malej kousek lepší.

- Říkám si, že píšeš o postavičkách z Úpice a okolí. Jak tvoji „knižní hrdinové“ reagují na tvoje povídky, když se v nich třeba poznají? Vyhrožují nebo jsou pyšní?

Budu-li mluvit o poslední knize, tak převážná většina jmen a postav jsou skutečné osoby, kterým se nic takového nestalo. Od všech mám ústní souhlas, že můžu jejich jména použít. Tedy od všech, kteří ještě žijí.

- Většinu života žiješ v Úpici. Dovedeš si představit, že bys musel žít někde jinde?

Dovedu, ale měnit se nechystám.

- Tondo, děkuji ti za tvoje krásné knihy. Přeji, abys to lidské štěstí našel!

Václav

Antonín ŠLECHTA – PTALA SE MNE NA ŠTĚSTÍ

Vydalo Nakladatelství Kmen, v roce 2018

Ilustrace Stanislav Špelda

Doslov Karel Sýs

Kniha vyšla s finanční podporou města Úpice

Antonín Šlechta žije v Úpici. Je výborný vypravěč, což dokázal předchozími dvěma povídkovými knížkami „Sedm pádů smrti“ a „Pod zemí.“ Je ale výborný pozorovatel a ve své nové knize „Ptala se mne na štěstí“ předkládá čtenáři dvacet tři kratších příběhů odpozorovaných od

života. Každá povídka je uvozena náповědou, komu je věnována, či kdo jej inspiroval. Pochopitelně některé příběhy jsou přímo autora jako úvodní povídka, podle které dostala kniha název. Autor v ní vede dialog s Veronikou na téma, zda zná nějaké šťastné lidi. A tak chodí a dívá se kolem, aby pozoroval, jak to vlastně s tím štěstím je.

Šlechta si všímá docela všedních věcí, třeba ve frontě v květinářství, kdy někdo požaduje puget pro rodičku dítěte, někdo zase na pohřeb. Takže cituji, str.36: „Stojíme uprostřed chodby, někde mezi jejím jedním a druhým koncem, ale pořadí ani čas neznáme. Ani hodiny ani dne. Kdo z nás je na radě, kolikátí jsme ve frontě?“

Nebo povídka „Hrobník“, kterému se přezdívá „Třipiva.“ Co to znamená (viz str. 91): „Vždyť přišel jen na tři piva. Jenom na tři. Narození, žití, smrt. Valčík na tři doby.“

Ale není to jen smutné čtení, třeba taková povídka „Kuchařkám“ je zvláštní pojednání o tom, proč by se chtěl autor narodit jako cibule. Cituji, str.27: „Zkuste si to, pánové, schválně představít. Tu slast, když vás kuchařka, ženská jako řemen, sevře do dlaní.“

Napadlo vás už někdy, kde člověka napadají ty nejgeniálnější myšlenky? Viz str. 43 v povídce „Proč jsem se nestal géniem“ autor píše: ... člověka napadají nejdůležitější a nejgeniálnější myšlenky na záchode!“

Povídka o všech těch pojištěních a výhodných smlouvách „Dělný lid prostý“ ukazuje realitu života. Nakonec hlavní hrdina to říká jasně (viz str. 53): „Chci pro sebe kus žvance, skývu k snídani s hručkou másla nebo tvarohu, suchý boty, teplo v kabátě a střechu nad hlavou.“ Jak málo stačí člověku ke štěstí! A autor pokračuje, (str.54): „Však moje babička mne vždycky nabádala – poslyš, Ferdo, oupis, vždycky chtějí oupis! To smrdí rohatým. Naslibuje hory doly, k nohám snese zlatý motouzy, ale když tě doběhnou, Ferdo, když svou parafu venkoncem připojíš k jejich oupisu, tak ti ze zlatejch motouzů upletou vobyčejnou konopnou smyčku.“

Jak píše v doslovu Karel Sýs „hlasoval by pro básníka.“ A právě třeba v povídce „Větrná habaďůra“ Šlechta dokazuje, že jeho povídky jsou vlastně básněmi v próze. Protože jak jinak, by se domluvil s větrem. Ale takových povídek najde čtenář v knížce víc. Třeba „Co se motýlích křídel týče.“ Viz str.83: „Nemnoho věcí je křehčí motýlích křídel, milá, natolik jsou jemná, že se mohou opřít pouze o vzduch.“

Výborná je povídka „Maminka“, příběh umírající matky a syna, kteří v životě nenašli moc vzájemného pochopení. Povídka je jakýmsi usmířením

či zpovědi za jedním životem.

Navíc jsou některé příběhy nedopovězené, aby čtenář dostal prostor k fantazii, jako je to u závěrečné povídky „Dyzajnérka“, kdy jsme svědky příběhu elektrikáře a roquera Petra Hrušky, který se sice brání setkání s dyzajnérkou upravující jeho byt, ale nakonec skončí Evelýna s malým capartem v jeho klíně. A i když hlavní hrdina říká „ti říkám, tam mě už nikdo nikdy neuvidí,“ kdo ví?

Doufám, že návštěva v niterním světě Antonína Šlechty a postaviček z Úpice a okolí s jejich problémy a viděním světa není poslední sondou při cestě hledání štěstí.

Milan DUŠEK – MINULOSTI NEUTEČES

Vydala Moravská Bastei MOBA, s.r.o., Brno 2018

Původní česká detektivka Milana Duška „Minulosti neutečeš“ nás opět přivádí do vyšetřovací patry komisaře Josefa Béma, jeho nejbližších spolupracovníků Mileny Dudové a Františka Málka.

Hlavní postavou knihy je mladá Veronika, na začátku příběhu se ve vysokém stupni těhotenství vdává za Františka Matějčíka, ale již o svatbě se ukazuje, že není všechno v pořádku. Porodí sice malého Fandu, žije u manželských rodičů, ale její snacha je vážně nemocná a dokonce často přebývá v léčebně.

V nedalekém Kostelci a následně Vamberku dochází k přepadení poboček bank. František Matějčík, opravář aut a fanda do motorek se zabije na motocyklu, ale jeho smrt se jeví nějak zvláštně. Nevypadá to na obyčejnou nehodu. Někdo manipuloval s brzdovým systémem. Mladá vdova Veronika je zdrcena, ale pak objeví v manželské pozůstalosti větší množství peněz. Že by i on měl něco společného s přepadením banky?

Veronika nastupuje do práce, uklízí v léčebně. Tam se setrte s Čestmírem Plívou, kterého zná z její svatby. Sblíží se. Čestmírovi nevdá malý Fanda, kterého hlídá sousedka, když je Veronika v práci. Ale Veroničin nový vztah je trnem v oku tchánovi Václavu Matějčíkovi. Že by byl víc než jen dědečkem malého Fandy?

Vyšetřovací tým jde po stopě majitele autoservisu Vojtěcha Pajchla, kde poslední čas pracoval i František Matějčík. Všechno souvisí se vším. Další přepadení, tentokrát nepovedené. Násilná smrt Veroničiny tchýně v léčebně. Veroničin nový přítel je nalezen v autě mrtev, někdo ho pobodal nožem. A když Vojtěcha Pajchla pustí z vazby, jde Veronice skutečně o život.

Nebudu prozrazovat vše, to by potom nebyla žádná detektivka pro čtenáře, ale přece jenom si neodpustím jednu poznámku. Dlouho utajovaná osoba se stane vrahem Čestmíra, takže se autorovi povedla i pointa!

Milan Dušek opět umně tahá za nitky příběhu, přidává špetku po špetce, aby sestavil příběh, který čtenáře chytí. Kniha nabízí lásku, nenávist, vraždy, přepadení, jak to má být ve správné detektivce!

Kniha je uvedena básní Věry Kopecké „Kráter“ ze sbírky „padající hvězdy.“

Jana MATERNOVÁ BURČÍKOVÁ ZÁPOLENÍ – NEKONEČNÁ CESTA DUŠE INGRID

Vydal Skleněný můstek s.r.o. Karlovy Vary v roce 2017

Kniha přináší vyprávění Ingrid jako zpověď duše od prvního setkání s pozemskou civilizací až po její konec. Líbí se mi autorčin pohled na svět prostřednictvím ještě nenarozeného dítěte (viz první část knihy), ale i závěrečná část, kde autorka zredukuje vidění světa hlavní hrdinky Ingrid v době, kdy oslepe.

V příběhu ožívají emoce, pro někoho zdánlivě bezvýznamné, ale ne pro autorku, která na nich staví příběh. Dětství Ingrid je poznamenáno starší sestrou, je vnímána jako dokonalejší, zatímco Ingrid je „potížistka“ a právě zde se rodí i pokřivené představy o budoucím životě. Pomáhá jí babička a starý malíř, takže nakonec nachází cestu pro svůj talent.

Má ráda děti, ale její vztah k partnerovi je komplikovaný. Přijme dva opuštěné chlapce, aby porodila i vlastní dceru. Nakonec ji vlastní muž nechá zavřít do psychiatrické léčebny a přichází o vlastní dítě.

Kniha je protkána peripetií zmaru, depresí, smutku, stejně jako je to v případě hlavní hrdinky Ingrid. Bojuje s životem, až jí postihne slepota. Paradoxně právě její postižení přinese Ingrid rozřešení či usmíření se.

Osobně si myslím, že kniha má dvě silná místa, a to především v úvodní části, vidění světa v prenatalním období, a následně v závěru, kdy člověk, ač slepý, přece jenom vnímá svět ostatními smysly.

Jana Maternová (Burčíková) žije v Novém městě nad Metují a kromě představené knihy je autorkou dalších próz, které doporučuji k četbě. Jedná se o díla „Taškařice“, „Jeden život, jedna šance?“, „Kotrmelce“ a „Viktorie“. Vloni na podzim vyšla její zatím poslední kniha „Vyprávěnky o sportu nejen pro sportovce.“ Určitě se po jejich knihách poohlédněte!

Iva TAJOVSKÁ – ODPUSTĚ, ŽE JSEM SE VRÁTIL

Nakladatelství Prostor, vydáno v roce 2018

Román vracející se do období 1.světové války a těsně po ní vyšel právě v roce 2018 u příležitosti 100 let od vzniku Československé republiky. Pardubická autorka Iva Tajovská čtenáře zavede do jedné východočeské rodiny na Chrudimsku. Znáám ji spíše jako autorku ženských příběhů z nedávné současnosti, ale tímto historickým ohlédnutím v knize „Odpustě, že jsem se vrátil,“ mě mile překvapila.

V loňském roce bylo těch připomenutí stoletého výročí hodně, ale román Ivy Tajovské se přece jenom v něčem liší, ukazuje dopad událostí kolem konce války a počátku nové republiky ne na politicích a významných osobnostech, ale na obyčejných lidech.

Vojta, předválečný kantor, se vrací z italských legií, ale najednou mezi ním a jeho ženou Annou dochází k nedorozuměním na základě prožitého, až k vyústění do manželské krize. Viz str. 52 : „*Nic nemůže být jako dřív!*“ Vojta si přináší vlastenecké ideály, ale Anna se v době války musela starat o nemocného tchána Mojžíra, těžko se vyrovnává se ztrátou mladšího syna Hynka, talentovaného malíře, který zemřel na španělskou chřipku a navíc je starší syn František nezvěstný, bojoval také na italské frontě, takže se mohli s otcem potkat na frontě, každý ovšem v opačném zákopu.

Kromě ústřední dvojice zde najdeme i faráře Jaroslava, ten také narukuje a je zraněn při sbírání raněných na ruské frontě. Sám se vyrovnává s otázkami o víře a bohu, jenž dopustil taková „jotka.“ Jeho farníci od víry odcházejí a on je nedokáže zastavit. Na druhou stranu si uvědomuje, že je nutné církev reformovat, ale nenachází pochopení u biskupa, takže je nakonec přeložen.

V knize vystupuje celá řada dalších zajímavých postav. Aniččina sestra Marie za války pomáhá v lazaretu a vdá se za umírajícího vojáka, aby zabezpečila jeho dvě děti. Jejich bratr Oldřich je na frontě oběšen, když u něj najdou leták. Anna se dozvídá, že podobné letáky roznášel i její manžel Vojtěch, a tak jej viní ze smrti bratra.

Různé „chytáčky“ představuje hokynář Sůra, za války údajně raněný, ale proslul jako neúprosný rekvirista. Sám o sobě rozhláší, že všechno bylo jinak, že se snažil pomáhat. S jeho „pomocí“ má špatnou zkušenost i Anna. Sůra touží stát se starostou, ale nakonec se jeho přání nenaplní.

Po smrti tchána Mojžíra Anna od Vojty odchází k sestře Marii. Ten si představoval, že se přestěhují do Chrudimi, kde se mu nabízí zajímavé zaměstnání. Sám učí, nestíhá práci kolem hospodářství a ujímá se chlapce Tondy Homolky (zemřela mu matka na tuberu). Chlapec je chytrý a

talentovaný malíř, trochu Vojtovi připomíná syna Hynka.

Syn František se přes veškerá pátrání z války nevrací. Najde se voják, který údajně s Františkem bojoval a viděl jej padnou, ale písmo v deníku nesouhlasí, a tak naděje trvá. Až se jednoho dne vydá Vojta do Itálie.

Román je napínavý do posledních chvil, přináší překvapivé rozuzlení a jakési poučení pro hlavní aktéry. Hořké smíření přináší nové naděje v dalším pokolení rodu.

Z knihy by se dala citovat řada ukázek, ale jen krátce. Třeba varování ze str. 28 je stále platné: „*Mocní jsou schopni zneužít všeho – ideálů, vlastenectví, víry, techniky. Světovou moc mají v rukách šilenci. Udělají to, co si umyslejí, nikdo jim v tom nezabrání.*“

Nebo úvaha o tom, co se změnilo pro obyčejné lidi po válce, viz str. 192: „*A v čem je to jiné? Dřinu mi nikdo neubral. Svoboda! Kde je? V čem? Co je v mém životě jiného, když ho řídí prezident místo císaře?*“

Kniha byla velmi kladně hodnocena, dokonce se v jednom hodnocení umístila na 1.místě mezi knihami vydanými v roce 2018 (viz článek <https://www.novinky.cz/kultura/492957-literatura-2018-dominovaly-knihy-i-pseudoudalost.html>). Nedivím se, protože je to opravdu výborná kniha.

Příběh nabízí několik úhlů pohledu na válku. Škoda jen, že se o knize víc neví, že není propagována, protože by si to určitě zasloužila. V knize nenajdete historická fakta o počtu mrtvých, raněných, ale přibližuje utrpení všech zúčastněných, nejen na bojištích, ale především v zázemí. Velmi silný příběh, dobře napsaný s charakterově vykreslenými hlavními postavami.

Iva Tajovská napsala silný příběh. Vřele doporučuji k přečtení.

Marcella MARBOE – MAMI, ZABILA JSEM ... ANEB PŘÍLIŠ MNOHO LÁSKY Nakladatelství Beskydy 2018

„*Není to kniha, která by naladila čtenáře k optimistickému očekávání příštích dnů, je to spíš varovný song. Těžko soudit, zda autorka psala román s tímto záměrem, ale zajisté platí, že ve čtenářích zanechá vrytou hlubokou stopu.*“ Dovoluji si citovat z recenze Františka Uhra z <http://www.obrys-kmen.cz/index.php/rocnik-2018/256-51-2018-19-prosince-2018/2625-temny-roman> (Literatura – Umění – Kultura, středa 19.12.2018).

Musím s Františkem Uhrem souhlasit. Měl jsem možnost číst knihu ještě ve strojopisu a musím napsat, že mě příběh matky – vypravěčky a její dcery

Anny zaujal natolik, že jsem se od počítače neodtrhl, dokud jsem celý text nepřečetl.

Myslím si, že je to román ukazující právě v dnešní době „multikulti společnosti“ varování, že ne vždy se dva světy, dva rozdílné pohledy na svět, mohou navzájem obohacovat. Spíše naopak. Jeden se podřizuje druhému.

Při četbě jsem si vzpomněl na Michela Houellebecqa a jeho „Podvolení“, neboť román je vlastně českou verzí, českým varováním. U Houellebecqa dochází v souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2022 ve Francii k vítězství kandidáta strany Muslimské bratrství, u Marboe je základní kostra příběhu jen součástí jedné rodiny, ale ... když se dcera českých rodičů zamiluje do muže muslimského otce a nemuslimské matky, není to už jen jejich záležitost. Vztahem, ve kterém on může vše a ona nic, trpí i ostatní účastníci děje.

Nebudu tady vyprávět děj, ale knihu si určitě přečtete. Marcella Marboe dokázala, že není autorkou „jen“ humoristických příběhů o „docentu H.“, ale i silných příběhů ze života. Jen ve zkratce napíši, že se jedná o vztah Anny k Rahmánu Káhimovi, se kterým má dvě děti, syna Chalího a dceru Fatimu. Děti jsou ve šlépějích svého otce, z Anny se stává „služka pro všechno.“ Pochopitelně jsem i já čekal, kdy Anna nevydrží, kdy se vzepře.

Také bych mohl autorku dlouze citovat, ale třeba str. 26: „... *za peníze dostane člověk vždycky všude všechno. Jsou tedy peníze v životě důležité? Třeba důležitější než znamení? ... Než láska?*“ Není právě tento úryvek obžalobou dnešní konzumní společnosti?

Nebo str. 67: *Nedokázala sis vytvořit vlastní život. Kdo to neudělá, stává se otrokem života někoho jiného.*“ Nebo str. 241: „*Pravda je a vždycky bude na straně silnějšího. Svoboda je střemhlavý skok s vysoké skály. Právem jsem si koupila jednosměrný lístek.*“ Ale to bych mohl citovat donekonečna.

Autorce ke knize blahopřeji a smekám pomyslný klobouk. V díle trefně pojmenovává realitu, postavy jsou živé. Líbí se mi, že je děj nahlížen více postavami. Navíc je vícevrstevný, líbí se mi právě i postava židovského podnikatele Chandra a jeho dějová linie. Nebo vývoj vztahu Jana, bratra Anny, a Rahmána. I konec je dobře napsán, viz omyl s dívkou s kyselinou a tajemná postava zhrzené milenky.

A je to literatura s velkým „L“, jsou tam psychologické odkazy, viny obětí (vzpomněl jsem si na jednu besedu se zpěvačkou Evou Hurychovou, která byla také týrána svým manželem), myšlenky na sebevraždu, vzpomínky Káhina na muslimské prarodiče.

Plně souhlasím s autorkou: *Je smutné, když spisovatel píše příběh, který*

ho oslovil, a je si vědom toho, kolik úplně jiných příběhů nenapiše... (viz str. 250).

Knihu si rozhodně nenechte ujít!

Jana BEDNÁŘOVÁ
sbírka Právo první noci

ABECEDA

Na stěnách noci
ozvěna
zopakuje do sebe zakleslé
stíny.

I na zemi
jsme křídou obkresleni.

Kolik písmen,
má abeceda,
kterou z paměti již umíš
na mém těle?

OPALOVÁNÍ

V dešti
slunných polední
nejkratšími stíny
jsme k zemi přibíti.

V očích
nahé siluety,
žár,
smýkající se po kůži.

NĚŽNÍ VRAZI

Namlouváme se,
jako když ze sobotní noci
skane neděle.
Sněhová,
s vločky na krajíčku
a v dlani.

Namlouváme se
něžní vrazi.

Václav FRANC

STREJDOVO MĚSTO

Neměl sem vůbec jezdit. Nechtělo se mu, ale když udělal tu fatální chybu a slíbil, že přijede. Nakonec sám už staré nádraží ani nepoznával, je to už pěkná řádka let, co odtud odešel do velkého města. Narodil se tady, ale nějak mu nechyběl zdejší kraj, ani spolužáci, nakonec všechny pozvánky na třídní srazy zahazoval do koše. Proč se sem vlastně vydal? Kvůli strejdovi? Kulturák stál na stejném místě.

„Dobrý večer, tady Jan Vodička, vedoucí kulturního domu v Hrádku, prosím vás, mluvím s panem Pavlem Horákem?“ ozvalo se z telefonního sluchátka a Pavel se lekl, co po něm můžou chtít. Jen připomínka Hrádku mu zvedla tlak, nejraději by hovor rychle ukončil, ale nakonec tak neučinil.

„Ano, Pavel Horák osobně,“ přiznal se. Kdyby tenkrát řekl, že je to omyl, mohl si ušetřit cestu do Hrádku a vše kolem, co následovalo.

„Nezlobte se, že obtěžuji, ale víte, my letos chceme na podzim uspořádat první ročník literární soutěže a rádi bychom ji pojmenovali po vašem strýci Famfulínův Hrádek, kdybyste dovolil,“ konečně věděl na čem je.

„To je od vás milé, ale co já s tím,“ pořád jako by nechtěl chápat.

„Hledali jsme potomky či dědice autorských práv básníka Viktora Famfulína a vzhledem k tomu, že neměl žádné děti, vy jste dědic autorských práv, a tak bychom s vámi rádi uzavřeli určitou dohodu nebo chcete-li smlouvu, že můžeme použít jméno vašeho strýce do soutěže.“

„V tom já vám žádné potíže dělat nebudu, to rozhodně ne, jestli jde jen o tohle, tak pochopitelně souhlasím,“ snažil se mít všechno co nejrychleji z krku.

„Víte, rádi bychom u příležitosti prvního ročníku vydali výbor z poezie Viktora Famfulína a potěšilo by nás, kdybyste napsal třeba krátkou vzpomínku na svého strýce, kterou bychom zařadili do sborníku soutěže. Naše město je na slavného rodáka, vašeho strýce, hrdé. Chtěli bychom vytvořit novou tradici, chápete?“

Pavel chápal, znal svého strýce dobře. Nakonec věkový odstup nebyl tak velký. Jeho matka byla starší než strejda Viktor. Když se Pavel narodil, bylo Vikimu sedmnáct let, chodil ještě na střední školu, ale poezii už psal. Pavel poezii nerozuměl, tenkrát ani dnes. Věnoval se počítačům, vlastně celý život. Občas si přečetl nějakou knížku, ale spíš sci-fi nebo fantazy, ale poezie? To opravdu nebyl jeho šálek kávy. A strejda? Často si s ním jako kluk hrál, dokonce s ním jezdil na kole na výlety. Časem mu dokonce přepisoval jeho literární výtvořky na počítači, než si strejda pořídil nějaký ten starší počítač.

Jenže pak Viktor zmizel, žil všelijak, dost často střídal partnerky, což mu nikdy nezapomněla vytknout Pavlova matka při jeho stále méně častých návštěvách. „Měl by ses usadit a sekat dobrotu!“

Ale Viktor oponoval: „My umělci musíme, abychom mohli tvořit, žít jinak. Ne zařezávat v šest ráno ve fabrice, to bych neměl inspiraci.“

A skutečně strejda Viktor byl věrný heslu: „Vino, ženy, zpěv!“ Možná jen místo toho zpěvu by se dalo napsat poezie. Ale vyšlo to nastejno. Čím byl starší, tím víc pil. Nejdřív pro inspiraci, potom, aby zapomněl, potom, že jej svět nechápal, že nevycházely v obrovských nákladech jeho geniální verše, jak říkával. Svět jej nechápal a přitom on byl nový Mácha.

Pavel pomáhal jeho veršům na svět. Ne že by je se strejdou psal, ale pomáhal mu je kopírovat a vydávat jako samizdat. Strejda je pak posílal kamarádům a redaktorům v časopisech a nakladatelstvích. Většinou se mu neozvali nebo přišel nacyklostylovaný dopis jako odpověď: „Vážený autore, Vaše tvorba nezapadá do literárně – výchovného plánu našeho nakladatelství ...“ A strejda potom sprostě nadával a pil na žal, že je nepochopen.

Viktor byl navíc technický antitalent, a tak dost často Pavla obtěžoval, aby mu pomohl. Dokonce si vzpomíná, jak Viktor přijel k nim domů, tenkrát byl kazetový magneták vrchol techniky, a chtěl, aby Pavel nahrál jeho poezii, že ji bude posílat do nakladatelství, která odmítala jeho geniální tvorbu vydávat. Věřil, že jednou přijde jeho čas. Svět se změní a Famfulínovy verše dobudou svět. To už prožíval svoje poslední roky, když se u nich doma opil. A Pavlova manželka Katka se rozčílila, chtěla je vyhodit oba. Viktor ji chlácholil, že ji napíše báseň nebo rovnou celou sbírku, ale především Pavlovi sliboval: „Jen počkej, Pavlíku, jednou přijde doba a moje věci budou mít velkou cenu! Uvidíš a potom budeš dědit všechny ty autorský práva! Bude z tebe boháč!“

Nakonec se Viktor příliš nemýlil. Jako řada autorů byl pochopen až po své smrti. Co z toho má vykládat na vzpomínkové akci na podivného, leč nyní vydávaného a dobou konečně pochopeného strýce? Přemýšlel cestou ke kulturáku, kam Pavel jako dítě chodil se školou recitovat na různé akademie u příležitosti významných výročí. Nesnášel ty chvíle, kdy se uklonil a začal přednášet. A teď po něm chtějí, aby něco říkal. Už cestou se mu usazoval knedlík v krku, nebyl schopen vydat ze sebe ani hlásku.

Nebýt převratu, možná by se o strejdově poezii nic nevědělo, takhle se stal symbolem undergroundové generace básníků, kteří za minulého režimu nesměli. Sám poezii nerozumí, možná ta jeho tvorba přece jenom není tak marná, když se najednou tiskne. Škoda jen, že se toho nedožil Viktor. Kdyby tolik nepil, tak by třeba ... ty poslední měsíce už ale jenom pil. Nelze se divit, že to s ním šlo tak rychle. V jeho opileckých eskapádách vykřikoval a vysvětloval Pavlovi, který jej taky občas odvážel z hospody úplně na mol: „Pavlíku, prosím tě, jen nenech, až jednou budu slavnější, a já budu, aby o mě někde mluvil ten hajzl z Hrádku, ten Buřina, Bubřina nebo ...“ šlapal si na jazyk.

„Myslíš, Březinu?“ uvedl na pravou míru Pavel.

„Jo, Březina, je to pěknější hajzl, vždycky mi házel klacky pod nohy, vždycky

mě očerňoval, nebejt jeho, kde já mohl bejt! Všechna ta pakáž, ta sebranka z Hrádku. Vždycky si hráli na velkou kulturu a po velkém básníkovi šlapali, chtěli mě zašlapat do bahna, chtěli, abych zůstal bezvýznamným a zapomenutým básníkem, ale to se jim nepodaří, ten Březina ... Pavle, nemáš něco k pití, já mám strašnou žízeň!“

Má jim tohle vypravovat? Neměl sem jezdit. Viktor Hrádek nikdy neměl rád. Proto odtud utekl! Měl pravdu, když říkal, že tady, co není vidět z kašny na náměstí, jako by neexistovalo. Vynášení do nebes stále stejných jmen, které se dekorovaly při různých oslavách, ačkoliv za hranicí města je nikdo neznal. Pochlebování, poplácávání si po rameni stále stejným páprdům. A nakonec na tom nic nezměnil ani převrat. Maloměsto, já na strejčka ... Proč sem vůbec jezdil?

Sál kulturáku byl zaplněný. V předních řadách seděla porota a mladí účastníci soutěže FAMFULÍNŮV HRÁDEK. Nějaké učitelky, školní mládež, která bude recitovat strejdivu poezii.

A k řečnickému pultu se dere ... Březina. Je mu sice už přes osmdesát, ale pořád vypadá jako jura.

„Dovolte mi, abych na dnešním slavnostním odpoledni přivítal vzácného hosta, synovce našeho velkého mistra, básníka a rodáka z našeho města Viktora Famfulína, pana inženýra Pavla Horáka.“

Pavel povstal a krátce se uklonil. Co by tomu řekl strejda?

„Ještě než mu předám slovo, aby krátce pozdravil naše setkání a vzpomenu na svého strýce, dovolte mi, abych i já pronesl krátkou vzpomínku na mého drahého přítele, kamaráda Viktora, nebo raději na našeho Vikiho, jak jsme mu mezi spolužáky říkali,“ Březina se nedal jen tak lehce oddělit od mikrofonu.

Co mám dělat? Pavel byl v rozpacích. Má říct pravdu, jak Viktor toho chvalořečníka nesnášel, jak mu byl protivný celý Hrádek svou malostí, zaprděností. Jak Hrádku nadával do nocleháren, kde se zastavil čas. Měl vstát a na celý sál zakřičet, ať tahle hloupá fraška rychle skončí nebo ...

Vzpomněl si na cédečko. Byly na něm verše, které společně nahrávali, jedna z mála památek na Viktora, kde sám recituje vlastní tvorbu. Asi to bude nejlepší, i když si byl vědom, že nahrávka není z nejkvalitnějších. Stahoval ji z kazety na CD, ale snad to nějak půjde. Hlavně aby to CD měli na čem přehrát.

„A tak jsem rád, že můžu oficiálně zahájit první ročník literární soutěže a festivalu, který nese jméno mého drahého přítele Viktora Famfulína,“ konečně dořečnil Březina.

Mladá moderátorka nyní vyzvala Pavla: „Vážení přátelé, nejsem žádný řečník, a ... tak nevím, co bych vám nyní ... měl říct o svém strýci, ale ...,“ mluvil pomalu a trhaně. „Myslím, že nejlepší bude, když si vypočlechneme nahrávku, kterou jsem s ním měl možnost natočit ... prostě jeho verše, sám je namluvil ... ještě na starý magnetofon ... omluvte prosím zhoršenou kvalitu ... jen bych poprosil, mám všechno na CD ... kdybyste ...“

Mladý technik si od Pavla vzal CD, nastalo trapné ticho ...

„Takže jestli tomu dobře rozumím,“ přetrnula ticho konferenciérka, „uslyšíme nyní autentický hlas básníka Viktora Famfulína.“

„Ano, měly by to být verše ze sbírky ... Křížovatky pod obojí nebo tak nějak,“ upřesnil.

A skutečně. Po pár rušivých zapraskáních jsem opět slyšel Viktorův hlas:

„Křížovatky pod obojí,

topoly ukřížované bezčasím,

...“

Ta nahrávka měla asi deset minut, jenže už po první sloce, nechápal, jak se to mohlo stát, přehrával si CD doma několikrát, ozval se snad spíš jako ze záhrobí strejdův hlas. Tentokrát byl jasnější a nebyl zastřený jako na tom starém CD:

„Na co si to tady hrajete, vy hajzlové, ...“

Trhnul sebou a podíval se na technika. Ten rychle vytrhl kabel, ale vůbec to nepomohlo. Strejdův hlas hřímal zaplněným sálem:

„Jo, Březina, je to pěkněj hajzl, vždycky mi házel klacky pod nohy, vždycky mě očerňoval, nebejt jeho, kde já mohl bejt! Všechna ta pakáž, ta sebranka z Hrádku. Vždycky si hráli na velkou kulturu a po velkém básníkovi šlapali, chtěli mě zašlapat do bahna, chtěli, abych zůstal bezvýznamným a zapomenutým básníkem, ale to se jim nepodaří, ten Březina ... Pavle, nemáš něco k pití, já mám strašnou žízeň!“

Neměl do Hrádku vůbec jezdit. Neví, jak se to stalo, ale zcela určitě příště nepřijede. On stejně žádný 2. ročník Famfulínova Hrádku nebude!

ČAJ pro chvíle pohody

č.149, únor 2019, ročník XVIII

Vydáno 5. února 2019 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!